

Enderrock | Jordi Martí i Fabra | Actualitzat el 20/07/2023 a les 14:00

Refree al país de la tarantel·la amb el Festival Grec

Ahir Raül 'Refree' i Maria Mazzotta van presentar 'Evoé!' al Festival Grec de Barcelona

Raül Refree i Maria Mazzotta al Grec | Adriana González

Evoé!, l'espectacle amb què **Raül Refree** projecta la seva mirada al món de la tarantel·la i el tarantisme al costat de la cantant **Maria Mazzotta**, el **Cor Plèiade** i la dramaturgia de **Jordi Oriol**, va presentar-se aquest 20 de juliol a la sala Paral·lel 62 de Barcelona, en el marc del festival Grec.

La trama conceptual del muntatge és realment estimulant. Diuen que "evoé!" és el crit que feien les bacants quan, embriagades pel vi de Dionís, el seguien i s'abandonaven a rituals orgiàstics enmig de la natura. I hi ha qui veu connexions entre aquest mite grecoromà i fenòmens mediterranis com el tarantisme, rituals camperols en què es purguen les picadures de les taràntules a força de suar i suar, ballar i ballar al ritme de les percussions i al brunzit de les cordes fins que la dona, vestida de blanc, cau a terra exhausta... i guarida.

Molts antropòlegs han assenyalat que, en realitat, les picades d'aranyes o tarantes són en realitat símbols dels mals endèmics que han afectat el sud de la península Itàlica, amb una societat agrària marcada per la pobresa estructural, l'alta mortalitat infantil, la violència del patriarcat, l'explotació... De manera que la tarantel·la, com tantes altres músiques arreu del món, seria en realitat un consol de les classes subalternes per ajudar a passar situacions estressants i insuportables. Una

vàlvula d'escapament per la via de l'èxtasi musical.

Tots aquests elements són els que es posen en joc en aquest espectacle dirigit per **Raül Refree**, que té la sort immensa de comptar amb una cantant excepcional, la pullesa **Maria Mazzotta**, que després de formar part del **Canzoniere Greco Salentino** va fent-se un nom com a solista en el circuit del folk europeu.

El primer capítol escènic d'aquest projecte va ser *San Paolo di Galatina*, amb **Raül Refree** i **Maria Mazzotta** tot sols, el desembre passat a la Biblioteca de Catalunya, dins d'una edició del festival Clàssics que tenia la transformació com a leitmotiv. Aquest 20 de juliol, dins del festival Grec, va presentar-se un pas més: a la sala Paral·lel 62, els dos músics van aparèixer acompanyats de tretze noies del **Cor Plèiade** -fent de bacants, com les que formen el cor de la tragèdia d'Eurípides *Les bacants*- i tota una dramaturgia ideada per **Jordi Oriol**. La culminació d'*Evoé!* es viurà a la propera Fira Mediterrània de Manresa, on protagonitzarà l'espectacle inaugural el 5 d'octubre.

En la forma en què es va veure al Paral·lel 62, el muntatge remet molt més al hieratisme de les antigues tragèdies gregues que no pas al frenesí de la tarantel·la. Perquè la major part del temps transcorre en quadres escènics parsimoniosos, gairebé estàtics, i força impactants. Els elements escènics són pocs i eficaços: el joc de llums que va virant del blanc fred al groc rogenc, els porrons de vi que es transformen en sang vessada als cossos de les cantants, una gran bala de palla que apareix rodant... són tocs que acompanyen la música i la condueixen d'un àmbit més litúrgic i eclesiàstic, al principi de l'obra, cap a un alliberament final enmig de la natura.

Raül Refree, sempre refinat, deixa com ja es marca de la casa la seva petjada. S'acosti al flamenc, al fado, al pop o al que sigui, el músic barceloní té un estil reconeixible que ho amara tot. A *Evoé!*, dirigeix subtilment amb la guitarra en els trams més intimistes, amb l'orgue de tubs quan s'invoquen ambients eclesiàstics i amb divagacions de loops i sintetitzadors en altres trams de transició.

Tot plegat desdibuixa una mica el paper de **Maria Mazzotta**, una cantant que no només té una veu de caràcter i tremp popular, sinó que és capaç d'assumir una gestualitat i una teatralitat extremes, que li hem vist altres vegades, i que aquí queda una mica encorsetada. Potser l'inconvenient principal és que el poder alliberador i catàrtic del ritme i el ball de la tarantel·la, el seu èxtasi tel·lúric, la seva passió suorosa, només s'invoquen al final de l'espectacle, quan el cor es deixa anar i, després dels aplaudiments, **Mazzotta** pren el tamborello en un final de festa col·lectiu força fugaç.

Raül Refree i Maria Mazzotta al Grec Foto: Adriana González

En realitat, la força de la tarantel·la rau en la seva insistència i el seu caràcter repetitiu, la suor dels cossos purgant dimonis, la presa de terra i l'abandonament de l'ego. En aquest sentit, l'espectacle queda descompensat, perquè hi ha un primer tram llarg i parsimoniós, i el ritme només s'allibera al final de tot. Però és una opció. **Raül Refree** no filtra el ritual a través de les vísceres i l'obsessió, sinó de l'intel·lecte i la deconstrucció. Això sí, sempre amb elegància i originalitat.